

۲۰۱۸/۰۷/۲۸

سلطان جان کلیوال

د جنرال دوستم په راتلو سره د افغانستان نوی سیاسی څیره

جنرال دوستم د ډاکټر محمد اشرف غني سره د سياسي معاملې په نتيجه کې د جمهوري رياست لومړی مقام لاس ته راوړ. د همدې موقف نه په استفادې سره يې د خپل قومي مليشا يې ځواک سره شلیدلی خواوی چې د ځينو حریفانو په وړاندې (لکه اکبر بای اونور) د کاملې حکمرانې توان په خپله سيمه کې هم تقريباً له لاسه ورکړی و، بيرته ورغاوه، تر ميم يې کړی او د بيا د پاره يې په پينو ودراره.

کله چې د متحده ايالاتو د وخت د بهرنيو چارو وزير بساغلی جاکيري د ۲۰۱۴ ز کال د ټاکنو د کړ کيچ نه په گټې اخستنې سره د ملي وحدت تر نامه لاندې د غني - عبدالله دوه سري حکومت را منځ ته کړ، نو عملاً يې هيواد د اساسي قانون او نورو منلو ملي کودونه په خلاف د افغانستان په دننه کې د يوې داسې بې ثباتې د پاره زمينه را برابره کړه چې د هيواد هر زور واکي پکې د خپل زور دازمايلو د پاره د قوم، ژبې، سمت، مذهب او شخصي گټو د تامين په غرض ميدان ته را ودانگل. هر شخص او په هغه پوري ترلی ډلې د ملي منافعو په لوب او تالان کې چې د بنسټ ډبره يې د طالبانو تر سقوط وروسته د بن په نيمگړې غونډه کې ايشودل شوی وه، او د خان صاحب حامد کرزی د واکمنې په ټوله اوږده دوره کې يې د هيواد ټوله سياسي - اقتصادي فضا په بر کې نيوله وه دقانون د نشتوالی له کبله لا پسي پراخه کړه.

له بده مرغه په همدې وخت کومې غربي موسسې اعلان وکړ چې ډاکټر محمد اشرف غني د نړی دويم لوی متفکر دی، د ا اعلان نه يو غم و، او لکه څنگه چې خان صاحب حامد کرزی ته کومې د جامو جوړولو کمپنی د (مرد خوش لباس پوش) لقب ورکړی و او د تل د پاره يې هغه په چپنه کې نغښتی و ساته همداسې يې ډاکټر غني هم داسې درجې ته ورساوه چې، نور د دی لقب په گټلو سره د هيچا (نه د وزير، نه د وکیل او نه د مشاور) مشورې ته اړتيا نه لری او هرڅه چې کوی هغه سم دی.

جنرال دوستم د همدې خلا نه په گټې اخستنې سره د هيواد شمال ته د طالبانو د زپلو په نوم چې په هيڅ وجه يې د ده رسمي وظايفو د لايحې سره اړخ نه لگاوه ولاړه او هلته يې په ځينو شمالي و لاياتو لکه، جوزجان، فارياب، سرپل، سمنگان او نورو کې د اوږدې مودې د پاره په لاندې درې ساحو کې پياوړی گامونه پورته کړل:

- ۱ - په دولتي مصارفو سره يې خپلې پاشانې قواوی له سره را منظمې کړی.

- ۲ - په دی ټولو ولايتونو کې پښتانه په شدت سره و زپل.

۳- په هر ځای کې خپل مخالفین برطرف او خپل کسان یې په دولتي مقاماتو کې ځای په ځای کړل.

داچې د ده او د احمد ایشچي تر منځ څه پېښه وشوه چې سره برخلاف شول او په نتیجه کې د ایشچي سره د هغه زیاتي له کبله چې د دوستم په قوماندو ورسره تر سره شوی و، ایشچي د هیواد د قانوني او عدلي مقاماتو نه د خپل حق او د عدالت او انصاف غوښتونکی شو. ډاکټر غني هم د دی مسئلې د عدلي تعقيب سره موافقه وکړه، خو دوستم دا دځان په وړاندې یوه دسیسه وگڼله او د هیواد نه ووت.

خبره تر کلونو وغزیده ډیرې پټې جرگې مرکې وشوې خو دوستم د عدلي تعقيب له ویرې هیواد ته راغی او پرې یې په غني وړ اچوله چې ما کارته نه پریدی.

کله چې غني د عطا نور استعفی منظور کړه او هغه یې د ولایت نه گوښه کړ هغه بغاوت وکه او د جمهور رئیس په توگه یې د غني د صلاحیت نه د خپلې دندې گوښه کیدل لوړ وگڼل. د دی کشمکش نه د هیواد په هغه غیر قانوني پارلمان کې چې د ښاغلي غني په نا قانونه فرمان تر اوسه لا په پوره صلاحیت سره کار کوي (څلورکلنه دوره یې اتو کلو ته و غزول شوه) یو شمیر هغه وکیلانو چې د خان صاحب کرزی د وخت د چور چپاول نه یې لاسونه قسماً لند شوی وو او یا هغه لوړ رتبه مامورین چې خپلې چوکي یې له لاسه ورکړې وې یو بل ته ور نژدی شول او د غني د ادارې په وړاندې یې د بغاوت جنډې پورته کړې. لنډه داچې جنرال دوستم د ازبیک افغانانو په مشرې (چې مشر یې نه دی) عطا نور د تاجیکو افغانانو په مشرې (چې مشر یې نه دی)، حاجي محمد محقق د هزاره افغانانو په مشرې (چې مشر یې نه دی)، د ترکی په هیواد کې د غني په مشرتوب، د دوه سري دولت سره په علني توگه خپل مخالفت اعلان کړ او یوه متحده جبهه یې د غني د دولت د سقوط د پاره جوړه کړه. دی ایتلاف سره نور له چور چپاول د صحنې وتلی اشخاص لکه ښاغلي د افغان ملت د گوند پخوانی مشر ډاکټر احدی او یو څو تنه نور د ناقانونه ولسي جرگې و کیلان او ټوپکماران هم دی اړدور کې ور شریک شول.

غني په همدې لنډو تیرو څو میاشتو کې د الکترونيکي تذکرو د ویش لړۍ را پیل کړه چې نتیجه لا پوره معلومه نه ده خو، یوه نتیجه یې دا شوه چې د لطيف پدram په مشرۍ نه یواځې د افغان د کلمې سره علني مخالفت وشو بلکې په ښکاره توگه یا د افغانستان د دولت د نوم تغیر د (خُرسان) په نوم او یا هم د افغانستان د تجزیه کیدو د پاره د خطر زنگونه په څرگنده توگه و کړنگیدل. پاتې په دویمه برخه کې

جمهوررئیس غني په دی تیرو څو شپو ورځ کې د ځینو زورواکانو اوبی مسؤلیته وسله والو اشخاصو ته د اخطار ورکولو نه وروسته په شمال کې د دوستم باصلاحیته نماینده او ځای ناستی نظام الدی قیصاری ونیوه او کابل ته یې راوست. د دی پېښې سره سم د هیواد په شمال کې نارامیو زور واخست، مظاهري او مارشونه پیل شول، تجارتي بندرونه بند شول او دولتي دستگاه تقریباً د سقوط سره مخامخ شوه.

غني بیا لاس په کار شو او بلاخره و توانیده چې یا د گلبدین حکمتیار او یا هم په کومه بله وسیله جنرال دوستم دی ته قانع کړ چې وطن ته راشي او خپله وظیفه د ټولو حقوقو سره پر مخ یوسي.

د کابل هوایی ډگر ته د دوستم د رارسیدو سره سم یې ټول ایتلافي ملگري او هغه کسان چې گټې یې د لاسه ورکړې وې او یا د وظیفو نه شړل شوی وو، ټول هرکلی ته ورغلل او ښه تود هرکلی ورته و وایه د جمهور

رئيس د غوښتنې خلاف چې د دوستم به د دولت ضد ايتلاف نه ځان را وباسي ، پروڼ او وړمه ورځ په دوستم باندې د خان صاحب كرزى په مشرۍ د عطا نور، محقق او احدى په شمول د گڼ شمير نور مفسدينو را توليدلو دا په گوته كړه چې دا زاړه مفسدين به هم په راروانو پارلماني ټاكنو كې او هم د راتلونكې كال د جمهورى رياست په ټول ټاكنو كې د ښاغلي غنى او د هغه د ډلې په مقابلې كې ميدان ته را دانگي او زيار به كاري چې په هره ممكنه وسيله وى يو ځل بيا دولتي قدرت تر د لاسه كړي او خپلې د چور او چپاول نيمگړې پروژې پاى ته ورسوي.

متل دى چې وايي (خړې د برگې نه كم نه دي) د ښاغلي غنى ډله هم لاس تر زنى نه ده ناسته او لا د اوسه نه يې په كار پيل كړى چې خپل ټول دولتي زور په كار واچوي او هم په راتلونكې پارلمان كې لويه ونډه ولري او هم د بل ځل د پاره د جمهورى رياست چوكي خو دا كرت يې له شراكته په خپل واك كې ولري.

زما په اند دا لوبه داسې روانه ده چې د افغانستان ټوله سياسي جغرافيه په دوه ټيمونو كې چې يو به د كرزى په مشرۍ د دوستم، عطا، محقق، احدى او نورو زرو مفسدينو ټيم وى او بل به د غنى په مشرۍ، د حكمتيار، اتمر او ستانكزي او نورو نوي د قدرت په خوند د پوه شوو ټيم وى، سره را و نغاړل شي او بې له دى چې دى وطن ته سوله راشي، د فساد مخنيوى وشي، د مخدره موادو او انساني قاچاق سره مبارزه وشي، د ځوان نسل د بيكارۍ د پاره گام پورته شي او په مجموع كې د يوه آزاد، آباد او بې تمې افغانستان د جوړيدو د پاره كار وشي، په لسگونو كاله نور به هم دا مفسدي طفيلي ډلې د خپلو خارجي دوستانو او د جاسوسي د سازمانونه په مرسته د دى ملت په اوږو سپاره او د ژورې په شان به يې د بدن ويني وزبيني.

د دى حالت نه د راوتلو د پاره يا د ميرويس نيكه، يا د احمدشاه بابا ، يا دامير عبدالرحمن خان او يايې د لمسى غازى امير امان الله خان په څير يو زعيم ته اړتيا ده چې دا بې وسى او زپل شوى ملت د دى ډاكوانو له پنجو نه وژغوري. داچې كله به دا هيله تر سره كيږي يو الله ج پوهيږي او بس. پاى

